

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84.—
pol leta . . . " 42.—
četrt leta . . . " 21.—
za mesec . . . " 7.—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95.—
za pol leta . . . " 50.—
za četrt leta . . . " 26.—
za mesec . . . " 9.—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljatve denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglasi se računajo po po-
stavljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon
št. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
št. 8. — Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Slepota belgrajske vlade. Valuta.

(Dopis iz Trsta.)

V št. 140 našega lista smo pri-
nesli dopis iz Trsta o valuti. Dopis,
katerega imamo iz zanesljivega in dobro
informiranega vira v Trstu, nam predloži
dovolj jasno to težko vprašanje v de-
želah, ki so po Italijanih zasedeni.

Italijani niso z regulacijo valute
dosegli tega, kar so hoteli in želeli.
Faktum je, da morajo ljudem, katerim
so plačali pred regulacijo 250 K. po
regulaciji 100 L, danes plačati 250 L,
sicer bi isti človek ne mogel več za-
dostiti enakim potrebam, kakor pred
regulacijo. Nočemo na dolgo debatirati
o raznih težkočah, s katerimi imajo
danes opraviti Italijani radi tega v fi-
nancijskih vprašanjih v krajih, ki so
jih zasedli. Oglejmo si to zadevo sedaj
pri nas.

LDU nam naznanja, da je finančni
minister na podlagi sklepa ministrskega
sveta določil kurz za 100 dinarjev s
300 kronami!

Vsi naši informatorji iz zasedenega
ozemlja so našo vlado vedno opo-
zarjali na italijansko regulacijo, na
previsoki kronski kurz za 100 L.

Za 100 ital. lir plačujejo danes
banke ca 350 do 360 kron, za 100
dinarjev pa samo ca 270 kron, a
vladni kurz je danes 300! Ali se ne
zdi to belgrajski vladi prav nič pre-
visoko? So li pomislili na posledice
tega kurza, bodisi že financijske ali
politične? Je pač tako pri naši bel-
grajski vladi, vsak nasvet, vsaka in-
formacija naših zanesljivih ljudi, kateri
hočejo le splošni blagor in kolikor
mogoče pomagati sicer itak že tako
težki situaciji naše vlade, so besedo
na gluha ušesa. V Belgradu delajo
po svojih trdovratnih sklepih — in
mirna Bosna! A to ni prav! Treba je
vendar pomisliti, da tam doli pač ne
poznajo naših slovenskih in hrvatskih
razmer dovolj dobro, da treba pri
vsaki odredbi vse dobro prevdariti,
predno se pride do končnega rezultata.

Ne samo, da dela Belgrad že itak
silno počasi, da je ljudstvo mnogokrat

že kar nestrpno; tudi se ne ozirajo
preveč na najrazličnejše situacije, ka-
tere seveda v Belgradu ne morejo kar
tako meni nič tebi nič poznati! Mi
hočemo le dobrobit celi stvari. Baš
nam Slovencem je, to bode vsak raz-
umel, največ ležeče na tem. Saj smo
itak že obkoljeni od sovražnikov, da
bolj že res ne moremo biti. Zato pa
moramo vsi mi — a ne na zadnjem
mestu vlada v Belgradu — gledati na
to, da se naša mlada kraljevina vzdrži
kolikor le mogoče vsake tudi najmanjše
notranje krize.

Treba sporazumati! Sporazum v
vsakem oziru. Naša kraljevina je polna
takih gotovo zelo težkih problemov,
a so problemi pri katerih še lahko
začasno zatismo oči, kajti v do-
glednem času bomo marsikaj še
lahko popravili in zboljšali.

Vprašanje valute je pa eno
tistih vprašanj, katero se ne da več
kar tako popraviti. To je problem, s
katerim imajo najbolj širne mase opravi-
titi, to je vsak posameznik naše zdru-
žene kraljevine — z izjemo Srbov
samih!

Za Italijo je danes valutno vpra-
šanje meseca aprila težko prebavljiva
kost.

Kako bode naša država našo va-
lutno regulacijo prebavila — ne vemo.

Adamič in Lunder.

Dan za dnem čitam po vseh slo-
venskih časopisih, kako naj se po-
stopa pri prekrstitvi ulic po naših me-
stih, katera imena naj se izbere itd.
Svobodna volja vsem in dobro srečo!
Ker pa se izvleče iz arhivov narodne
zgodovine dan na dan toliko in to-
liko imen najrazličnejših naših mož,
pesnikov, pisateljev, prvoboriteljev na
gospodarskem, političnem in bojnem
polju, se mi vidi iz dna srca žalostno,
da smo tako naglo pozabili krvavih
ran, ki sta nam jih v sredino srca
zasekala nešteto krat švabska surovost
in podivjanost in ki se še davno ni-
so zacedile. Ali se še spominjate dneva
dvajsetega septembra Gospodovega
leta 1908! In naših nedolžnih žrtev
Adamiča in Lundera! Svoj čas se

je nabiralo z velikim navdušenjem pri-
spevke za zgradbo spomenika, Ciril-
Metodova družba je izdala celo na-
rodne koške z napisi „20. IX. 1908“,
potem pa je pod pritiskom starega
avstrijskega zatiralnega sistema vse
zamrlo. Danes se pred dobrimi dese-
timi leti pokopanih nesrečnih mladcev
spominja v Slovencih pač le še malo-
kdo. Čudno? Ne, praske, ki so jih
napravile nemške krogije na zidu ško-
fijske cerkve, so zamazali z malto, na
ulicah prelita kri se je zamešala z bla-
tom vsakdanjega življenja in se izgu-
bila in čas, najboljši in najstrajnejši
mojster v svoji stroki, je pred celo
sliko onih dogodkov spletel goste in
neprodno mrežo pozabnosti. In v
petih letih — o, koliko smo doživeli!
— Adamič in Lunder nista nikoli sta-
la na govorniškem odru, nista si spletla
lavorovega venca z debelimi zvezki
svojih duševnih proizvodov niti ne z
mečem v roki na bojnih poljanah, ne,
samo dvoje tistih žrtev sta bila, kojih
nedolžno kri je prelila razbojniška
roka, da se je iz črne, teptane zemlje,
ki jo je morala piti, in ki je imela isti-
nito samo še grobove za svojo ubogo
deco, po dolgih desetih letih dvignil
jasen in silen ptič feniks — mlade Ju-
goslavije. Najlepša in največja ulica
naše bele stolnice bi morala nositi
datum 20. septembra 1908 in Ada-
mič-Lundrovo ime, njima v poče-
ščenje in nevenljivo slavo, nam v
trajen spomin in morilec mladih
žrtev v večno sramoto. I. S.

Kaj počenjajo Nemci s Slovenci v nevtralnem pasu.

Vas Lipa v beljaški okolici leži
po zadnji sklenjenem premirju v nev-
tralnem pasu, katerega bi pogodbeno
imeli Nemci zapustiti. A kot dozda
vedno, jim je to pot pogodba
samo košček papirja. Ondotno pre-
bivalstvo je večinoma narodno za-
vedno, kajti iztrgali so že pred vojno
občino nemškutarjem iz rok. Kaj tak
uspeh na skrajni jezikovni meji po-

imeni, ve ceniti samo, kdor se je ude-
leževal narodnega boja proti nasilnemu
žilavemu brezobzirnemu sosedu. Isto
veja za sosedno občino Vernberg.
Napredovanje teh dveh občin je bila
najsvetlejša zvezda na nebu političnega
življenja na Koroškem zadnje deкаде.
A kaj mora ta zavedni rod vse pre-
trpeti, naj nekoliko pojasni sledeča
slika: Županu Val. Fale v Lipi je bil
od nemških vojakov okraden konj in
voz. Po dolgem iskanju najde oboje
v gozdu. Boljševiška banda mu pre-
obrne naslednjega dne vso hišo ter
končno vpreže konja v voz, a h konju
priveže nad petdeset let starega po
silnih udarcih usode strtega župana.
Pognali so in v diru je šlo vse naprej
po cesti proti Beljaku. Tudi mlad čil
fant bi ne mogel tega zdržati, kaj šele
osivei mož. Skoraj je začel pešati, a
surova banda bije naprej po možu in
konju.

A tudi ostalo ljudstvo trpi, trpi
neskončno. Pogum in moč mu daje
edino ono silno hrepenenje po uje-
dinjenju, globoko ukoreninjena na-
rodna misel in zavest, želja po zdru-
ženju z Jugoslavijo, „Vse naj nam
vzamejo, vse naj nam pokradejo, nič
ne de, da pridemo le pod Jugosla-
vijo“ tako ti reče priprosta kmetica,
katere srce gotovo visi na svojem
imetju, na svojem premoženju, dajo
vzglad požrtvovalnega rodoljublja. Silna
bi bila naša država, ako bi bila vsa
Slovenija prežeta z istim duhom, z isto
gorečnostjo, z isto pripravljenostjo dati
vse domu na oltar.

A žalibog je Slovencu v zaledju
to skoraj neumljivo kot je nam dej-
stvo, da se k pogajanju v Kranju
ni pritegnil kak tamkaj se nahajajoči
koroški Slovenec oz. zakaj se ni
vprašal za svet odbor koroških
beguncev, ko so vendar pri vsa-
kih pogajanjih v nemški komisiji bili
tudi koroški Nemci. Marsikaj bi bilo
menda bolje, ker Korošci bolje
poznajo koroške razmere kot Neko-
rošci. A kar je, to je. Ne dopustite
pa sedaj, da bi Nemci še to, kar so
pogodbeno sklenili, ne držali, temveč
bi še v naprej teptali ubogo sloven-
sko ljudstvo na Koroškem. — Pomoč

VLADIMIR LEVSTIK.

118 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Vrata so se odprla, vstopila je gospa Pohlina.
Na njenem obličju je igral skrivnost, mehko pri-
zanesljiv smehljaj. Vedela je vse in je prišla „ži-
gosat ujetega mustanga“, kakor se je izrazil kesneje
pesnik Golob. Križaju se je storilo kakor obsojencu
pod giljotino, ko ga prešine končnoveljavna zavest,
da vse skupaj ni okrutna šala in mu hočejo zares
odsekati glavo...

Pohlina se mu je čutila očitno bližja po
snočjih dogodkih; brez ceremonij je sedla k njemu
ter potipala z materinsko gorkoto takoj na pravo
struno:

„Ah, siromak! Tudi vi ste morali okusiti, kaj
se pravi zobati črešnje z našo pokoro; Vidka mi je
povedala... Kakor ris, je dejala, se je zaprašil vanj,
da še besedice ni spravljal iz sebe, ubožček, tako je
bil iznenaden... Nu kaj, da sta se le zmenila!
Zdaj je najhujšega konec — o, ne obupajte!“ je
dodala naivno, videč suplenta, ki je z grozo stresal
ramena in skril obraz v dlani. „Trdna volja in prava
ljubezen premaga vsako zapreko; in jaz bom z vama,
borila se bom za vaju kakor levinja; zato sem tudi
prišla. Nekaj dni, sem si rekla, kak teden bo morda
bolje, da ne zahaja v hišo; tačas si Pohlina premisli,
medve pa najdeve priliko, da uprizorive intrigo...

Saj veste, spletkar je naše orožje! Z veselo po-
jetnostjo je uprla oči v Križaja, pripravljena, da ga
stisne na svoje srce.

Suplent je storil poslednje, kar mu je preosta-
jalo. Jecljaje in stokaje je izdaval svoj »ampak«, za
katerim je sledila v zmedenih, razsekanih koscih vsa
bridka izpoved njegove stiske. Sigal je, odeval njeno
roko s poljubi ter jo nazadnje pomočil z resničnimi
solzami, ki bi se jih bil trd kamen usmilil, roteč jo
do malega na kolenih, naj mu odpusti »brezvestno
ravnanje« ter potolaži Vido namesto njega. Pohlina
je v prvem hipu osupnila in prebledela; če bi ji bil
pogledal v oči, bi bil opazil strah in borbo s seboj,
kaj ji je zdaj storiti. Ali omahovanje je minilo, preden
je on dotarjal; božaje ga kakor nespametno, boječe
dete, se je zasmejala s pokroviteljsko neizprosno
in vzkliknila, majaje z glavo:

„Joj, kakšni ste zaljubljeni! Zmerom enaki, še
vedno takšni kakor v starih časih, za mojih dni...
Jaz nisem vreden... prestar sem zanjo... pre-
dolgočasen... naveličala se me bo in tako dalje,
ko sam dobro ve, da so vse zgolj prazne čenče in
da brez nje ne more živeti! Drug brez drugega, bi
morala reči; zakaj Vida vas ima zares rada, tako
globoko in genljivo, da ji kar zaviram... Rada se
imata, in to je glavno, v tem je vsa uganka sreče,
vse ostalo je nezmisel. Koliko ljubimcev bi neki
ostalo skupaj, če bi morali logično utemeljiti 'zakaj',
vprašam vas? Ne, dragi, norček ste z Vido vred,

in vnebovpijoč greh bi storila, če bi vzela vaše po-
misleke na znanje. Molčite, da ne bom huda, kakor
zaslužite... Bog nebeški, tak po vašem je vse skupaj
prevara, neumnost in kaj vem, kaj še! In moje oči
da so slepe? Motila sem se, ko sem menila, da
vidim cvesti vajino srečo? Ženske oči, to pomnite,
ljubi Križaj, ženske oči se ne motijo nikoli, in žensko
srce še manj.«

Zmagovito je merila suplenta, ki je že zopet
dvigal glavo. Čimdelj je govorila, tem jasnejša je
prijajala v njegovih možganih slutnja, da ima za-
deva tudi drugo, dobro in upapolno stran; skoraj
hvaležen je bil, da sliši nekoga, ki ga vleče s seboj
preko mučnega razpotja.

„Da, da,« je povzela Vidina mati. »Čisto prav
je bilo, sam angel varih vas je vodil. Srčno me
veseli, da bom videla svojo revico enkrat v tako
zvestem, toplem zavetju. Pogum, Križaj, zaupajte
vase in vame; borila se bom kakor levinja zoper
Pohlino trinoštvo pa tudi zoper vaše malodušje,
in kakor lisica bom zvijajala, dokler se ne nagne
zmaga na našo stran.«

Suplent je odložil orožje, izprevidel svojo zmoto
in sprejel s svetlimi očmi njen večkratni blagoslov.
Povprašal je, kako se vede profesor:

»Snoči je bil videti hudo presenečen in jezen:
gotovo sumi vse, kakor je. Nemara razsaja?«

(Dalje.)

Slovenem za demarkacijsko črto na Koroškem je nujno potrebna, ker po takozvanem nevtralnem pasu Nemci vsepovsod kradejo, ropajo in še nadalje uganjajo svoje krvoločne orgije. Prošimo torej in zahtevamo nujno pomoči! Rešite nas pogina!

Petrov dan.

Dne 12. julija t. l. (sobota) se bo, kakor po vsej ostali državi tudi po vsej Sloveniji praznoval **Petrov dan** kot rojstni dan kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Petra I. Darovale se bodo slovesne sv. maše, katerim bodo prisostvovali oblasti ter zastopstva avtonomnih korporacij, po sv. opravi pa bodo državna oblastva sprejemala vdanostne izjave in čestitke. Ker bo po entencijah kraljevih letošnji blagdan kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev posvečen dobrodelnosti na korist vojnim invalidom vse naše države, se bodo vršile posebne prireditve, o čemer bomo pobilže poročali v kratkem.

Slovenskemu Sokolstvu.

NOVI SAD.

Navodila za telovadce.

Za vse telovadce Gorenjske, Dolenjske, Ljubljanske in župe Ljubljana I. ter Žirovce je v četrtek jutraj skušnja v Narodnem domu in sicer:

ob pol 8. uri skušnja za proste vaje za zlet v Prago 1. 1920,
ob 8. uri skušnja za nastop na petih bradljah,
ob četrt na 10 skušnja za proste vaje članstva.

Članice imajo skušnjo ob četrt na 10 v telovadnici na Ledini, Komenskega ulica.

Bratje in sestre iz celjske in mariborske sokolske župe se priklopijo med vožnjo. Navodila dobe od svojih žup.

Bratje župni načelniki prinesejo seboj k skušnji točen imenik vseh telovadcev in telovadk.

Za vse druge delegate.

Skupen vlak odhaja iz Ljubljane 26. t. m. ob 1. uri proga Zidan most—Zagreb. Vsa društva vstopijo na najbližji postaji, druga društva, ki ne leže ob progi pridejo v Ljubljano. Zbiramo se za odhod ob 12. uri pred Narodnim domom.

Na vseh železnicah je znižana vožnja, vsako društvo preskrbi skupno vozne listke na podlagi izkaza vseh udeležnikov, ki je podpisan od staroste in tajnika.

Sokolski kroj mora odgovarjati vsem predpisom, ravno tako vse telovadne obleke, na majah nikakih društvenih odznakov. Telovadne čevlje črne, ravnotako nogavice.

Predsedstvo Slov. Sok. Zveze.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!
Pridobivajte novih naročnikov!

Politični pregled.

p Nova vlada v Nemčiji. Iz Berlina javljajo: Novo ministrstvo obstoji izključno iz večinskih socialistov in centurama pod predsedstvom bivšega delavskega ministra Hauera. Minister za zunanje stvari je predsednik socialna-demokratske stranke Müller, državni brambni minister ostane Noske, zastopnik ministrskega predsednika in državni finančni minister je postal Erzberger. Narodna skupščina se snide v nedeljo popoldne ter bo ob tej priliki vlada zaprosila za pooblastilo v svrhu podpisa mirovne pogodbe. (Po Ldu)

p Ministrska kriza v Italiji. Iz Trsta javljajo: Vest iz Rima javljajo, pa prihaja v poštev pri sedanjih krizi vladnega režima trojica Nitti—Tittoni—Luzzatti. Sonnino, kateri je podpisal londonsko pogodbo, in ki je v četrtkovni seji glasoval proti Orlan dovemu predlogu, ne podpiše mirovne pogodbe, ker prihaja izven vsake kombinacije. V gorenji kombinaciji so socialistični elementi povsem izvzeti, čemur se protive nacionalisti. Socialisti poudarjajo, da ne gre toliko za navadno kabinetno krizo, kakor za načelno spremenbo vladnega režima. Tittoni je bil svojedobno pariški poslanik.

p Italijanske fantazije. Luciano Magrini, dunajski dopisnik milanskega „Secola“ javlja: Ogrski velikaši — begunci imajo na Dunaju sestanke, kjer razpravljajo o sredstvih za vzpostavitev prestola Karolu Habsburškemu na Madžarskem. Iščejo in organizirajo belo gardo. Potrjujejo se vesti, da se ogrski odbor nahaja v Jugoslaviji, v Zidanem mostu, (kjer je pripravljenih 2000 belih žolnirjev (plačanih vojakov). Dalje pravi Magrini: Grof Andrassy je odpotoval v Svico, da se sestane in sporazume s princem Windischgratzem v svrhu skupne akcije za Karola Habsburškega. Med Dunajem Svico in Zagrebom se razpletajo niti zarote proti madžarski sovjetski vladi.

Pokrajinske vesti.

kr Bled. V poročilu z Bleda se je vrinila pomota. G. Steidl, Nemec, ni bil poslovođa blejske podružnice trgovca g. Franc Dolenc v Kranju, temveč hotelir na Bledu in je svoje posestvo prodal, ker so mu postala v Jugoslaviji tla prevroča.

kr Tržič. Gospodično W. A., poštno oficijantko v Tržiču prosimo, da naj bo malo vljudnejša s strankami in naj malo pomisli, če smo Tržačani radi nje tu ali ona radi nas. Prihodnjič ako to ne pomaga, jo priporočimo na merodajnem mestu.

kr Tihotapstvo v Kočevju. Pred nekaj tedni je hotela neka tukajšnja gostilničarka in trafikantinja (po imenu Hönigman) s pomočjo neke v Nemško Avstrijo se selivše stranke vtihotapiti različna živila in večje število zavrtkov tobaka. Imenovana je huda vojna dobičkarica, katere se pa še ni obdavčilo. Na kolodvoru se je sicer vse

blago zaplenilo, ona pa je ostala ne-kaznovana in kakor se čuje, dobila zopet vse blago nazaj, toraj tudi monopolni tobak. Neovirano vtihotaplja po raznih posredovalcih različno blago še naprej, ker ima sorodnika, ki vedno za njo moleduje pri okr. glavarstvu. Zahtevamo, da pusti deželna vlada vso stvar preiskati, imenovani takoj trafiko odvzeti in krivce zakonito kaznovati. Ravno zadnji čas primanjkuje zelo tobaka v Kočevju, kar do sedaj še ni bilo opaziti. Bilo bi pač nad vse potrebno, da bi vsak vlak nadzoroval kak organ, da bi se vendar naredilo konec takemu početju.

kr Trg Mokronog se pripravlja za slovesen sprejem knezoškofa ljubljanskega dne 25. t. m. — Vsi uradi, vsa društva brez razlike strank sprejeli bodo knezoškofa najslovesneje na odličnem prostoru v zahvalo, da je storil vse korake za našo slovensko domovino, ter se neustrašeno postavil na prvo mesto jugoslovanskega škofa. Cel trg bo v praznični obleki!

kr Celje. Gostilničar Kossar Ludwig se izseli v Nemško Avstrijo. Njegov brat je bil kot oficir ujet v bojih proti Jugoslovanom.

kr Celje. Zaradi vlačuganja so bile kaznovane: Pavšek Julija na 14 dni, Kelner Neža na en mesec, Rataj Neža na 8 dni, Horvatič Marija na 2 meseca strogega zaporu. Komentar — naredbe vlade!

kr Iz celjske okolice. Pred približno sedmimi leti, je neka kmetica iz okolice donesla košarico plavic v mesto in jih takoj celjskim, po sili Nemcem — razprodala. Skupicek pa — čast nji — podarila Ciril-Metodovi družbi. — Nekateri gojijo plavice na vrtovih. Kadar seme dozori, ga veter raznaša, kakor od osata. Znano nam je, da je bil neki posestnik, s katerega njive je veter seme od osata na sosedovo — raznašal — po paragrafu kaznovan. Opozorjam merodajno oblast, da tudi glede plavic, katere se na vrtu goji — potrebno ukrene.

kr Vojnik pri Celju. V svoji številki od 20. t. m. poročate, da je pri koncertu celjskega pevskega društva pri Kovačiču „manjkalo z malo izjemo vse tržanstvo. Posledica domačih preprirov in nezdravih razmer“. — Resnici na ljubo bodi povedano, da tu v trgu ni nobenih „domačih preprirov“, ampak da se čutimo vsi narodnozavedni Slovenci eno kakor vedno od sedaj. Dokaz temu tudi, da se novoustanovljenega pevskega društva udeležuje okoli 25 pevcev in pevk iz vseh slojev in da se v naši novi „Narodni kavarni“ pridno shajamo vsi brez razlike. Če se pa koncerta v gostilni gerenta Kovačiča tržani niso udeležili, kaže le kako „pri-ljubljani“ je ta od vlade vsiljeni gerent.

kr Rogaška Slatina. Tukajšnja nemška hotelirja sta začela umazano konkurenco proti novodošlemu slovenskemu kavarnarju, kateri ima poleg visoke najemnine in drugih ogromnih stroškov še vse slovenske časopise na razpolago. Imenovana hotelirja dajeta po takih cenah da novodošlemu

kavarnarju ni mogoče konkurirati z očitnim namenom, Slovence začeti uničiti. S tem neolajnim, naravnost sovražnim namenom dosegla bodeta pa ravno nasprotno.

kr Ptuj. G. urednik! Gotovo ste radovedni, kako se je pri nas že kaj zboljšalo v narodnem oziru. Ne morem Vam še poročati, da se je ravno po nasvetih raznih dopisnikov. Akoravno se zadnji čas niti ni omenil Ptuj pri uravnavanju mej in je samoumevno, da spada Ptuj pod Jugoslavijo, je še vendar mnogo takih, ki pričakujejo in si celo žele, da bi Ptuj spadal pod Nemce. Srečaš ljudi, ki se celo predrznejše nositi izzivalni modriži! Mnogo je še staršev — nemčurjev — ki se niti nemški ne znajo — a nočejo svojih otrok pošiljati v slovensko šolo in pravijo, da ga ni, ki bi jih mogel k temu siliti. Tudi v uradih še najdemo razne nemčurje. Ali res ni Slovencev za ta mesta? Oh, ti blažena strpljivost! Pomislimo vendar, kaj bi bilo, če bi prišel Ptuj pod Nemce! Slovenci bi prišli takoj ob službe in še kaj hujega bi se jim zgodilo! Slovenski hišni gospodarji, tudi posojilnica, trpe v svojih hišah nemčurske rodbine, medtem ko Slovenec ne more dobiti stanovanja ali pa je prisiljen iskati ga pri Nemcu. Kakor se je zvedelo, prosijo imovitejši starši, ker nočejo pošiljati svojih otrok med plebejce v slovensko šolo, da bi njihovi otroci bili sprejeti v nemško šolo. In kaj se zgodi? Dovolj se jim, seveda! Otroci revnih, manj imenitnih staršev pa ne smejo več v nemško šolo, ker je le za bogate. Ali je to demokratsko? Sicer pa, kaj potrebujemo sedaj v slovenskem Ptujem nemško šolo? Menda zato, da si vzgajamo nemčurjev in hujškačev. Vse šole bi naj bile slovenske, a nemščina se naj poučuje kot neobvezen predmet. Komur pa to ni po volji ali pa mu je premalo, naj da otroka v nemščini privatno poučevati.

Iz Maribora. Naš list z dne 5. junija poroča, da se na tukajšnjem okrajnem glavarstvu šopiri nemškutar Babitsch. Od zanesljive strani smo zvedeli, da je on zaveden Slovenec. Ker je bil 12 let v Budimpešti kot vojak, je moral dati svojega sina v ogrske šole, ker ga radi finančnih razmer ni mogel dati drugam. Za dela svojega brata pa on ne odgovarja.

kr Maribor. (Korupcija pri razdeljevanju tobačnih izdelkov.) Pose-dujem od meseca aprila tobačno karto ter mi je nakazana za dobavo tobaka trafika Karoline Handl na Tegethofovi cesti. V teh treh mesecih sem opetovanokrat poslal uradnico s karto po tobačne izdelke. V vsem času sem dobil samo enkrat 10 „kratkih“ smodk, drugega nič. Vedno je bilo polno zavlacavanj in izgovorov. Danes ko je bila zopet tobačna izdaja, poslal sem popoldne po tobačne izdelke, ki mi po karti pritičejo. Prodajalka je odvrnila, naj pošljem zvečer ob 6. uri, ko bode „milostljiva“ v prodajalni. Ob 6. uri šel sem po uradu sam tje ter res našel to „milostljivo“ v pro-

D. Čebin:

V osvobojeni Koroški.

(Konec.)

Ženo in otroke je moral poslati proč, v vlažnih podzemeljskih prostorih si je nakopal bolezen, v restavraciji pa mu je Volkswehr vse razbila in shrambe izropala. Prokurista ljubljanske kreditne banke so brez vsakega vzroka in povoda aretirali na ulici in ga odvedli v zapor, kjer je bil s 300 sotrpini zaprt kot najhujši zločinec. Vkljub ponovnim zahtevam niso niti njega niti koga drugega ne enkrat zaslislali, jesti so dali tem revežem komaj toliko, da niso poginili gladi, na prosto pa jih niso spustili niti toliko, da bi bili opravili svojo potrebo! In ko so jih po desetih dneh nepopisnih muk odgnali drugam, jih je občinstvo ozmerjalo, opljivalo in okamenjalo, da je mnogo njih krvavelo. Če sta se srečala dva Slovenca na cesti, sta dala roko ob usta in si šepnila v pozdrav: Dober dan! Zbi-

rati se Slovenci sploh nikjer niso mogli, ker so jim bili vedno denuncijanti in Volkswehrovci za petami. Ko so zvedeli, da Jugoslovani prodirajo, in da dosežejo morda tudi Celovec, so v upu in strahu pričakovali, kaj bo. Na cesto si niso upali, ker bi to bila njihova gotova smrt. Zapri so se v svoja stanovanja in čakali ure rešitve.

Ko so se nemške tolpe umikale skozi Celovec, so kradle in ropale, kar se je dalo. Morile niso, ker niso več imeli časa, sicer ne bi bil ni eden Slovenec ostal pri življenju, kar so jim itak že dolgo obetal. Tudi meščanov je precej zbežalo, od katerih pa se je marsikdo zopet vrnil, ko je zvedel, da se mu ni bati za življenje in imetje. Ves obrat poteka mirno in redno, kot je doslej. Draginja in pomanjkanje živil je zelo velika. Jedilni listi v restavracijah izgledajo prav klaverno in posebno nižji sloji trpe zelo občutno pomanjkanje. Manufakturne robe se dobi še precej in ne predrago. Marsikaj celo

precej ceneje, nego v Ljubljani. V kavarnah se toči jako slaba kava z enim saharinom. Žemelj in belega kruha še ne poznajo. Trdno pa so prepričani, da ga bo sedaj v izobilju. V neki gostilnici sem našel „Freie Stimmen“ od 5. t. m. Začimivo, kako zaupanje so Nemci gojili do Italijanov posebno do gen. Segré. Ko pa so uvideli, da jim je izpodletelo tudi to, so obrnili plašč po vetru in se pričeli lizati Jugoslovanom. Kako pa so te „štimce“ v maju pisale proti nam, je nepopisljivo. Pobalinsko in ostudno, Jugoslovani so jim bili vse drugo, samo ljudje ne. Posluževali so se prav istih izrazov kot jugoslovanski „Naprej“ ko se je čitalo v njem le o „barabah, lumpih, falotih, psih, vlačugah“ itd. Upati je, da so naše oblasti štimce že davno ustavile če pa morda vendar še ne, je nujno in neodložljivo potrebno, da se to takoj zgodi. Ravnotako ne bi nič škodilo, če se ustavi tudi „Klagenfurtner Tagblatt“

Na mesto nemškega pa morj stopiti naše časopise in to takoj in z vso vmo. Železo treba kovati, dokler je še vroče. Naši ljudje itak cela dva meseca niso čitali ne besedice slovenski, potrebni so jim slovenski časopisi, kakor ribi voda. In ne samo časopis — tudi slovenska zabavna in poučna knjiga se mora nemudoma vrniti v osvobojen Korotan, odkoder je bila tako dolgo pregnana. Doslej je vršil narodno delo skoro izključno slovenski duhovnik, za kar mu gre vsa hvala in čast, odslej tega ne bo mogel več zmagovati sam, ker je postalo polje preobširno. Zato bo poslej najvišja dolžnost vsakega Slovenca na Koroškem, pa naj je obrtnik ali odvetnik, učitelj ali zdravnik ali kakoli pač, da vzgaja in utrjuje narodno zavest! Kadar bo to storjeno, tedaj bo zasijalo nekaj tužnemu Korotanu solnce prave jugoslovanske svobode in tedaj, ko bodo zbrisani zadnji sledovi nemškega nasilja, bo Korotan, tako lep in krasan kot je, res naš!

dajalni. Bil sem več kot gotov, da dobim v tretjem mesecu vsaj enkrat to, kar mi pri vsaki kratni oddaji pritiče. Razočaran pa sem bil, ko mi trafikantinja nemški odgovori, da nima niti jedne smodke več, da naj počakam do prihodnjega izdavanja. To je vendar odveč, da človek niti v tretjem mesecu prvi dan izdaje ne dobi tega kar mu po karti štirikrat na mesec pritiče. Zakaj so potem karte, ako smejo trafikantinke privatno svojim nemškim „miljencem“ brez kart razprodati že prvi dan vse, kar nam drugim na karte pritiče. Po kavarnah in gostilnah je dovolj vržink in drugih prijetno dišečih smodk, ki jih natakarice gotovo ne dobivajo na karte, a gost mora tam plačati 2 do 3 K za eno veržinko, ako si hoče privoščiti ta luksus. V vojskinem času za navadne odjemalce tudi ni bilo pri trafikantinh tobaka. Če pa je prišel tje kmet s polno korbico jajc, masla itd., ali trgovec s svojimi naturalijami, našla je trafikantinja takoj svoje zaloge namenjene za „zameno“ in nosili so se iz trafik neopravičeno celi paketi. V Jugoslaviji se te korupcije ne sme dalje trpeti. Nereelnim trafikantinjam naj se takoj odvzame trafike ter jih odda poštenim invalidom, kakor jim je to od deželne vlade že zagotovljeno. Poklicane oblasti se opozarja na ta in slične nereelne slučaje.

Uradnik.

kr Celovec. V soboto zvečer 21. t. m. sem bil v gledišču. Igrali so pa že tako slabo, da se čudim, kako morejo biti Celovčani s tako šmiro zadovoljni. Gledišče je lepo poslopje in krasno urejeno, treba pa bo boljšega vodstva in boljših igralcev. — V ponedeljek 23. t. m. prevzamejo Jugoslovani mestno aprovizacijo. Ljudje že komaj čakajo, ker pomanjkanje živil je zelo veliko. Prišlo je v Celovec 5 vagonov masti in 20 vagonov moke, ki jo začne jugoslovanska aprovizacija 23. t. m. deliti. — Z modro gospodarsko politiko bomo pridobili tudi Nemce za se, ker danes že pristni Nemci pravijo, da ne marajo več v lačenberško boljševiško Nemško Avstrijo, temveč hočejo v Jugoslavijo, kjer vladata mir in red.

kr Pliberk. Nemci so pri umikanju grozno ropali. Tudi šolo so popolnoma izropali.

Ljubljanska porota.

Poizkušen roparski umor.

Ljubljanska porota je včeraj pričela s porotnimi razpravami. Porotna klop je kaj pestro sestavljena. Prvi se v dopoldanski razpravi zagovarja Ivan Gašperin, sedemnajstletni mladenič, rojen v Studoru pri Bohinju, posestnikov sin, zanemarjene vzgoje, produkt vojne psihopatologije. Obtožnica ga obtožuje poskušanja roparskega umora, omenjajoča, da je Ivan Gašperin dne 11. maja t. l., na severni strani Bohinjskega jezera, ustrelil štirikrat s samokresom na Anton Poljanška in ga pri tem ranil v levo meče in desno stegno, hoteč mu po izpovedbi priče Poljanška, odvzeti živila in uro. Obtoženec se zagovarja, da je streljal iz strahu, ker je priča metal kamenje vanj. Zagovarja ga odvetnik dr. Azman. Porotniki so glavno vprašanje roparskega umora soglasno zanikali, potrdili pa vprašanje zločina zoper varnost življenja. — Na podlagi krivdoreka porotnikov je sodni dvor obsodil Ivana Gašperina na tri mesece zapora zaradi prestopka zoper varnost življenja.

Vlom pri zlatarju Eberlu.

Dne 11. aprila t. l. ob polni popoldne je bilo vlomljeno v trgovino I. Giontinija in v prodajalno zlatarja J. Eberla na Mestnem trgu. Trije vlomilci so iz blagajne I. Giontinija odnesli 210 kron in zlatarju I. Eberlu zlatih, srebrnih, nikelnastih in jeklenih ur v skupni vrednosti 14.510 kron.

Vlomilci so se z izvoščekom takoj odpeljali proti Zalogu. Tamkaj v neki gostilni jih zaloti ljubljanska policija pri dobrem krepčanju, pri jedi in pijači, ko jih je zasledovala v divjem diru avtomobila. Krik je bil v gostilni. Preiskali so jih in našli vse ukradeno blago.

Včeraj ob 4. popoldne so stali zaradi tega vloma pred poroto: 1. Sikst Cattarinich, 18-leten mladenič, trgovski pomočnik iz Sušaka; 2. Andrej Banachowicz, 17-leten pisar, Rečan in 3. Ivan Lucich, oženjen strojnik, 1898. rojen, tudi Rečan.

Po njih izpovedbah so se pripeljali dan popreje iz Zagreba in so hodili po mestu, ogledujoč, kje bi bilo ugodno za bogat vlom. Na Mestnem trgu so vlomili s ponarejenimi ključi, ljudje so hodili mimo, a nikdo se ni zato zanimal. V gostilni v Zalogu so pri Sikstu Cattarinich-u našli pet velikih, zlatih, 2 mali, zlati žepni uri, pri Andreju Banachowicz-u 18 srebrnih, jeklenih in nikelnastih ter eno zlato žepno uro, pri Ivanu Lucichu 1 malo zlato žepno uro.

Sikst Cattarinich in Andrej Banachowicz priznavata zločin. Po vzgoji sta oba zanemarjena. Lucich, ki trpi na trahonu, zanika vsako krivdo glede vloma in udeležbe na tatvini.

Po prečitanih nekaterih spisov in formulacij vprašanj glede krivde pletira državnih pravdnikov dr. Režek za kazni v smislu obtožnice. Dr. Marko Natlačen zagovarja prva dva obtožena, poudarjajoč, da sta žrtvi okolice v katero sta zašla v svoji mladosti. Dr. V. Krejči krepko brani Lucicha tako glede neposredne soudeležbe pri vladu, kot kot očesno bolan človek ni zamogel vršiti opozovanja, kakor tudi glede udeležnosti pri tatvini.

Na podlagi krivdoreka porotnikov je sodni dvor obsodil: 1. Siksta Cattarinich-a na dve leti težke ječe z enomesečnim trdnim ležiščem, 2. Andreja Banachowicz-a na trileta ječe z enomesečnim trdnim ležiščem zaradi zločina tatvine in 3. Ivana Lucich-a na pet mesecev ječe z enomesečnim trdnim ležiščem zaradi deložnosti tatvine. Vsem trem se preizkavalni zapor šteje od 12. aprila t. l. dalje.

Celjska porota.

Celje. Pre tukajšnjimi porotniki je stala Marija Podplatan, obdolžena, da je 21. svečana 1919. živega novorojenega otroka položila v plisker za svinjsko pitanje, zasula z pepelom in vse skupaj pokopala v zemljo, v kotu kleti, v svoji hiši in na ta nečloveški način pripravila otroku smrt. Zagovarja jo dr. Hrašovec.

Obdolženka, posestnica v Zečah pri Konjicah, vdova s tremi otroki, se je hotela ženiti z nekim Janezom Padežnikom, ki je oče usmrčenega otroka, a so bili sorodniki Podplatan-ove proti zakonu. Sklenila sta torej, da prisilita sorodnike s tem, da dobita otroka. Obdolženka se zagovarja, češ otrok je prišel 3 mesece prehitro in jo je prehitelo rojstvo, sicer je pa prišel otrok mrtev na svet. Mislila je poprej iti itak v bolnico, a ker jo je prehitelo, ni mogla. Ponoči, ko je porodila, se je svojih otrok sramovala, družih ljudi pa ni mogla iti buditi, zato je odpravila vse v domači kuhinji sama. Ko je bilo drug dan vse vse krvavo je pravila, da je padla iz peči, na kateri je vedno ležala in otroci so to pripovedovali naprej. Ljudem se je prečudno dozdevalo, kje je otrok, ko so videli njo „zoženo“. In orožniki dobe anonimno pismo, da je Podplatanova porodila in da je otroka zakopala v kleti. Orožniki se je podal v klet in po nedolgem iskanju, odkrije plisker z nesrečno žrtvijo. Zdravniki so dokazovali, da je bil otrok ko se je porodil, živ, čil in zdrav. Porotniki vendar spoznajo obtoženko krivo prestopka: da ni naznanila, kot nezakonska noseča ženska po porodu, njega izid, to se pravi, ona ni nobeni oblasti naznanila, kaj se je zgodilo z otrokom ali je povila srečno ali nesrečno, kar je dolžna storiti po kazenskem pravu, po naravni, božji pameti, vsaka nezakonska ženska, če postane blagoslovljena. Kot detomorka je bila oproščena, vendar obsojena, radi navedenega, da ni naznanila oblastem, na 6 tednov zapora in povrnitev vseh nastalih sodnijskih stroškov. Trimesečni preiskovalni zapor se ji zaračuna in šla je na prosto.

Dnevne vesti.

dn Koroški interniranci. V zadevi internacij je deželna vlada za Slovenijo sklenila: Ker Nemci niso izpolnili pogojev premirja in še vrh tega zelo slabo ravnaajo z našimi interniranci, se Nemcem, ki se še pri nas pridružujejo v internaciji, ne bode moglo še bolj olajšati položaja, kakor se je že pričnjalo in se jih še ne bo izpustilo, dasi je bilo to že pripravljeno. Nadaljne postopanje je popolnoma odvisno od stališča, katerega se bodo držali Nemci glede naših internirancev.

dn Rusko-jugoslovanska vzajemnost. Deželna vlada za Slovenijo izda poziv na obnovev in poglobitev zblizevanja obeh narodov. Takoj naj se organizira v vseh večjih krajih odbore uglednih oseb in zastopnikov društev, ki naj z vsemi dovoljenimi in primernimi sredstvi zbirajo darove, katere se da na razpolago jugoslovansko-ruskemu odboru v Beogradu, ki ima nalogo, da pomaga Rusom, ki so pribežali in se še zatekajo v bratskem zaupanju v našo državo.

dn Južni železničarji. Vsi člani društva „Spar- und Vorschusskassa der Südbahnbediensteten in Maribor“, ki je sedaj v Gradcu, se pozivljajo, naj takoj vpošljejo člansko in vložno knjižico radi zastopanja njih interesov podpisnemu, ali pa naj naznanijo številne in hranilne knjižice in sicer do 1. julija 1919. V Mariboru in okolici stanujoči naj se zglase osebno. Josip Dolinšek, poslovodja, Maribor, gl. kolodvor.

dn Za suplente na srednjih šolah, ki imajo popolne izpite je vlada sklenila, da se jim izplačujejo počenši z dnem 1. velikega travna 1919 začasno do 30. malega travna 1920 službeni prejemki pravih učiteljev v IX. činovnem razredu.

dn Tečaj za učitelje. Poverništvo za uk in bogočastje priredi štiritredski tečaj za izobrazbo učiteljev na trgovskih nadaljevalnih šolah.

dn Prve slovenske knjige za slepe. — Društvo „Dobrodelnost“ v Ljubljani je izdalo prve slovenske knjige za slepe, zlasti za one neslepe žrtve svetovne vojne — vojne slepce. Knjige so urejene po Braillevi metodi.

dn Liszt umrl. Iz Berlina, 23. junija, javljajo: Učitelj prava, profesor Liszt je umrl v 69. letu starosti. (Ldu.)

dn Poetu pesmice „Guter Rath in höchster Not“, katero je prinesla „Jugoslavija“ v 147. št., z dne 19. jun. t. l. pod naslovom „Krasne besede“ — v album. (Ker slovenščina nima dosti robotnih besed, da bi mogel slovenski odgovoriti, naj se poslužim v tem oziru bogatejšo nemščino, katero razume tudi poet — „prijatelj Slovencev“):

Besser Rat in höchster Not.

Da sich einst die alten Gothen Kleideten in Fell und Zotten, Ist es auch den Deutschen eigen Rauh und zottig sich zu zeigen.

Frech und roh sind sie geblieben Dies ein Erbstück, das sie lieben. Speit der Deutsche doch mit Eifer Auf den Slaven seinen Geifer, Der wohl stets mit Trank und Futter Ihn versorgt, mit Fleisch und Butter. Und in seiner Güte — leider Half dem deutschen Hungerleider.

Wirst du frecher, wirst du gäher, Hängt man dir den Brotkorb höher. Knurrt dir einmal recht der Magen, Wirst du besser uns vertragen. Deutscher Michel, sachte nur, Nützlich ist die Hungerkur!

Ein „Rauhbein“.

dn Brzovlak Dunaj—Ljubljana —Trst. S 25. junijem se udele na južni železnici brzovlak Dunaj—Ljubljana—Trst. Vozni red se objavi.

dn Vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani je spremenilo svoj naslov v „XLVII. (Ljubljanska) puškova okružna komanda“ ter je še vedno nastanjeno na Ambroževem trgu št. 7.

dn Novo gledališče v Skoplju se prične v kratkem graditi. Vlada je votirala v to svrhu 500.000 K. Za intendanta je imenovan znani pisatelj Branislav Nušić.

dn Podpredsednik dež. vlade dr. Gregor Žerjav naznanja, da zaradi

večkratne odsotnosti iz Ljubljane v nujnih političnih zadevah, kakor tudi zaradi preobloženosti z drugimi uradnimi posli, ne bode prihodnji teden pod nobenim pogojem sprejemal strank v privatnih zadevah. Če pa stranke smatrajo, da je njihova zadeva zelo nujna in da spada v kompetenco podpredsednika deželne vlade, naj to javi pismenim potom. Stranke, katere imajo v nujnih službenih zadevah z njim za vpravit, se naprošajo, da to store izmed 9. in 13. ure.

dn Glede na nemške srednje šole je odločilo poverništvo za uk in bogočastje z razpisom z dne 8. rožnika 1919, št. 2710 naslednje: Državna nemška gimnazija v Ptuj in nemške vzporednice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo. Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s I. razredom počenši v realno gimnazijo, v 2. do 8. razr. dosedanjega zavoda pa se sprejme učenci iz vseh razpuščenih gimnazij z nemškim učnim jezikom. Nemške vzporednice drž. realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnje šolsko leto kvečjemu 100 učencev se opuste. Na drž. realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanje začasno nemški razredi od 2.—7.; vanje se sprejmejo nemški učenci iz drž. realke v Ljubljani. Dijaki I. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku, samo na drž. realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani. — Iz tega obvestila višjega šol. sveta je razvidno, da namerava dati Nemcem realno gimnazijo, katere jim celo rajnka Avstrija ni hotela dati, čeprav je protitežrala nemško šolstvo povsod, posebno pa še na slovenskem ozemlju. Naroden škandal je, da se hoče dati Nemcem sedaj v svobodni Ljubljani, metropoli Slovenije kar realno gimnazijo, Ker ne bo domačih učencev, jih bodo importirali, ustanovili za nje Studentenheim in tako dobimo zopet nemško gadje gnezdo v srcu Slovenije v Ljubljani v svobodni Jugoslaviji. O tem bomo še govorili, ker take zausnice ne sme narodno zavedna bela Ljubljana mirno v žep vtakniti.

dn Na poslano v včerajšnjem „Sl. Narodu odgovorim za danes le toliko, da sem takoj izročil zadevo svojemu pravnemu zastopniku, ker se ne pustim žaliti od nikogar in tudi ne od g. Mirkota Korenčana na Vrh-niki. Anton Pesek.

Ljubljanske vesti.

I Draginja mesa. Na našo tozadevno sobotno notico je dež. vlada takoj pozvala ljubljanske mesarje na odgovor in popoldan smo dobili sledeče pojasnilo: V Novem mestu prodajajo mesarji meso kg po 10 K, ker koljejo manj vredno živino (Ljubljanci bi bili gotovo tudi zadovoljni, če bi klali ljubljanski mesarji „manjvredno“ živino in prodajali meso potem po 10 K kg), dobro rejenih volov pa ni mogoče dobiti ceneje od 9 do 10 K žive vage. Ni torej res, da bi bilo dovolj živine po 5 K na razpolago. Po preobratu lani so res padle cene živin na 4-50 K, a cene so hitro zopet poskočile, posebno še, ker so pričeli tihotapci z živino svoje posle. Tihotapili so živino v Nem. Avstrijo in Italijanom na Primorsko. Vlada je sicer posegla vmes, par tihotapcev je bilo zasačenih in so bili obsojeni na primerne kazni po 30.000 K globe in večmesečne zapore. Pa neki ljubljanski prvaki, ki imajo sicer polna usia, kako treba ubogemu ljudstvu pomagati, so se zavzeli za te obsojence ter jih pri prizivni razpravi tako spretno zagovarjali, da so bili oproščeni vsake krivde. Ti doktorji so krivi draginje mesa, ne pa mesarji, ker so tako uspešno zagovarjali tihotapce — najhujše navijalce cen. Ko so se začele operacije na Koroškem, je cena živini na Kranjskem zopet zrastle, ker je vnovčevalnica za živino po svojih zakupnikih začela po celi deželi nakupovati živino za armado ter je plačevala kg žive vage po 1 K dražje kakor pa

ljublanski mesarji, Nekateri mesarji so torej svojo že nakupljeno živino prodali vnovčevalnici. Vlada je sicer obljubila, da se za armado ne bo kupovalo na Slovenskem, kjer je itak malo živine, temveč na Hrvaškem in v Slavoniji, kjer je dovolj, a izvršilo se to ni, temveč vnovčevalnica pridno kupuje za armado po Sloveniji. Vlada naj torej prepove vnovčevalnici kupovati po Sloveniji ter naj dobavlja živino za armado iz Hrvaške in naj strogo pazi, da tihotapci ne bodo naše živine tihotapili Nemcem in Italijanom, pa bodo cene mesu takoj padle.

I Glasbena Matica. V sredo, četrtek in soboto, dne 25., 26. in 28. junija 1919, vsakikrat zvečer ob 20. uri se vrše v veliki dvorani hotela „Union“ javne produkcije gojencev Glasbene Matice. Vstopnice za produkcije se dobivajo v trafiki v Prešernovi ulici.

I Spored II. produkcije gojencev Glasbene Matice v sredo, 25. junija 1919. 1. Bayr-Halevy: Fantazija na motive iz opere „Židinja“. Na klavir igra gđc. Vera Gogala. Šola gđc. K. Praprotnikove, V. r. — 2. Hubay: a) Molitev, b) Bolero. Na goslih svira g. Janko Pompe. Šola g. J. Vedrala, V. r. — 3. E. S. Vilhar: a) Kam? b) Ukazi. Pesmi poje g. Ivan Repovš. Šola g. M. Hubada, I. r. — 4. Mendelssohn: Pesem brez besed v G. molu. Na klavir igra gđc. Verena Josin. Šola gđc. D. Koblerjeve. VIII. r. — 5. J. Pavlič: a) padale so cvetne sanje, b) Pastirica. Pesmi poje gđc. Helena Mlinar. Šola g. M. Hubada, III. r. — 6. Moszkowski: Bolero. Na gosli svira g. Alojzij Sonc. Šola g. J. Vedrala, V. r. — 7. J. Offenbach: Arija iz opere „Hoffmannove pripovedke“. Poje ga. Marija Golobič. Šola g. M. Hubada, V. r. — 8. a) Moszkowski: Melodija, op. 54, b) Godard: Serenade Florentine, op. 126. Na klavir igra gđc. Zora Zarnik. Šola g. M. Dolejšev, VII. r. — 9. a) J. Prochazka: Tak si lepa, b) Emil Adamič: Jezdec. Pesmi poje gđc. Helena Mlinar. Šola g. M. Hubada, III. r. 10. a) L. van Beethoven: Romanca, op. 50, b) Schubert: Čebelica. Na gosli svira gđc. Emilija Poženel. Šola gđc. St. Hajekove, VI. r. — 11. J. Pavlič: Mehurčki. (Iz Župančičevega Cicibana.) Pesem poje ga. Marija Golobič. Šola g. M. Hubada, V. r.

I Vaja orkestralnega društva „Glasbene Matice“ je v torek 24. t. m. ob 20. uri v mali dvorani bivšega Filharmoničnega društva. Pred vajo ob 19 in četrt uri odborova seja. Odbor.

I Skupna vaja pevskih zborov „Glasbene Matice“, Pevske zveze „Ljubljane“, „Slavca“ in „Ljubljansk. Zvona“ za Vidov dan se vrši v dvorani „Glasbene Matice“ danes 24. junija ob 20. uri zvečer.

I Izgubila se je lovška psica fermačka. Psica je rujav barve z belo lislo na prsih in sliši na ime Priba. Odda naj se proti dobri nagradi pri hišniku Čopova ul. 19.

I Vabilo k seji pripravljalnega odbora J. N. S. S., ki se vrši v četrtek dne 26. t. m. točno ob 8 uri zvečer v „Narodnem domu.“ Prosim zanesljive udeležbe!

I Tatvine. Kleparska delavca Hlebš Karol in Verstovšek Ferdo sta popravljala streho na Miklošičevi c. 6. Skozi sta udrila v neko stanovanje in ukradla dve mornariški obleki v vrednosti 1500 kron. Hlebš je prodal obleki starinarici Velikonji. Oba so zaprili.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče:

24. junija, torek Listina: „Nelzprosní stražník“. Abon. B 65.

25. junija, sredo „Bajka o volku“. Abon. A 66.

Operno gledališče:

24. junija, torek zaprto.

25. junija, sredo „Mme Butterfly“. Abon. B 2/67.

Bajka o volku. Igra v štirih slikah. Spisal Fran Molnár. Prevel Josip Šest. Vilmo je ljubil v mladosti Jurij Szabo, toda Vilma se ni menila zanj. V slovo ji je napisal pismo, v katerem jo prosi, naj ne pozabi nanj, ker se vrne kot slaven vojskovodja ali kot mogočen državnik ali kot sloveč umet-

nik ali kot ponižen sluga. Vilma se je medtem poročila z dr. Kelemenom, ki jo neprestano muči v svoji nerazumni ljubosumnosti. Po sedmih letih se vrne Szabo kot odvetniški koncipient brez takta in šliše. Vilma, ki je utrjena od moževe razdirajoče ljubosumnosti mislila večkrat nanj, je spoznala, da je Keleman vendar le boljši nego „volk“ — Szabo. Vse to je pisatelj razpredel v štiri dolge slike. Zdi se, da je tretjo sliko napisal le na ljubo kakemu igralcu — prijatelju, kar se v Molnárjevi deželi večkrat zgodi. Na ljubo g. Šestu je menda ne bi uvrstil. Šestov Szabo je bil skoraj v vseh petih ulogah enak na zunan in večkrat tudi na notranj. V sanjski sliki je bil še najbolj kot hladnokrvni diplomat. Kontrasta, ki je potreben za umetniško karakteristiko, ni ustvaril v nobeni ulogi. G. Šest je talent — kar je pokazal zopet v četrtem dejanju — toda vsega ne zmore vsak. Prepričani smo, da se bo njegov talent uveljavil v hvaležnejših ulogah. Gospa Šaričeva je bila dobra žena, le malo preveč flegme je bilo v njenem govoru, dasiravno eksistirajo tudi take ženske. V sanjski sliki je bila najboljša. Advokat g. Bratine je bil pomanjkljiv v restavraciji, drugače pa precej dober. Zlasil v drugem dejanju. Njegovo izražanje ljubosumnosti se je lepo spreminjalo v vero, da ga Vilma ne vara. Gospa Bukškova je podala primerno grofiko. Ravno tako g. Danilo tajnika. Druge uloge so bile v redu. Natakari pristni. Režijo je treba splošno pohvaliti. Omenim naj le, da sta bila oficirja v prvem dejanju malo preveč smešna, eden natakarev pa preveč radoveden. Predstava se je začela ob 20, končala pa ob pol 24, torej ne ob pol 23, kakor je bilo obkraj napovedano! Občinstvo je bilo vsled te malomarnosti po pravici vznevoljeno. — r —

Kulturni pregled.

kl Koncert mariborske Glasbene Matice. V soboto je v Mariboru slavila jugoslovanska pesem lep praznik. Že pred tedni je v Ljubljano došla vest, da snujejo v Mariboru pevski zbor in ustanove samostojno Glasbeno Matico. Takoj, ko nam je zasijalo solnce svobode in ko je s svojo železno voljo general Maister napravil v Mariboru red, smo vsikdar z zaupanjem gledali na našo severno obmejno postojanko ter pričakovali, da pojde tudi kulturni življenj Mariborčanov pomlajeni dobi nasproti, zlasti če primejo za delo tako vztrajni in energični narodni delavci kot deželnsodni svetnik Oskar Dev. Kjer je dosedaj služboval in uveljavljal suhoparne paragrafe, je bil povsod duša vsega društvenega življenja. Ustanovitve pevskih zborov na Brdu, v Postojni, Škofji Loki in v Kranju je Devova zasluga. Prirejal je koncerte, širil zanimanje za lepo petje in glasbo. In Maribor je torišče za Devova stremjenja kot nalašč. Našel je tu plodno zemljo, da vseje vanjo seme, ki obeta zlahkne sadove. Zbral je okoli 70 za petje vnetih gospodov in je ustanovil pevski zbor, ki je v soboto prvič stopil pred mariborsko občinstvo in je pokazal uspehe svojega smotrenega dela in truda. V zboru sodelujejo v najlepši slogi in bratstvu višji in nižji uradniki, častniki, podčastniki in navadni vojaki. Komaj dva meseca ga je Dev vežbal, toda nastop je bil nepričakovano dober.

Koncert se je vršil v veliki in krasni dvorani Gössove pivovarne. Škoda, da ni tudi tako akustična kot je lepa. Vzpored ni obsegal bogve kako moderno revolucionarnih skladb, ki bi se pomešale s kopico za priprosta ušesa žalečih harmonskih zvez, pač pa je nudil poslušalcem šopek domačega cvetja. Najodličnejše mesto je dal Dev narodni pesmi. V nji se zrcali duša naroda. Na koncertih smo narodne pesmi redko čuli. Bilo je, kot da se na koncertnem odru sramujemo. Zdela se nam je narodna pesem prenavadna, podobna kmetišskemu dekletu z belim predpasnikom in pisano ruto na glavi. Nismo pač

pomislili, da narodna pesem zapeta na koncertu gre med ljudstvo in izpodriva razne nemške kuplete in neumne pesmi, ki našo narodno pesem le profamirajo. Narodno pesem so dostikrat preumetno harmonizirali in so ji s tem vzeli ves narodni značaj. Ostala sta le melodija narodna in besedilo. Dev se je v svojih harmonizacijah in teh ni malo — držal nekako srednje poti. Harmonizira preprosto, pa vendar ne uporablja le toniko, dominantno in subdominantno, tako, da so v sobotnem koncertu pete narodne pesmi napravile jako ugoden vtis. Najbolj bi mi bila všeč še koroška „Pojdem v ruto“ peteroglasno postavljena, da bi bil visoki baritonist, ki je pel vodilno melodijo nekoliko boljše razpoložen. Občinstvu je posebno ugajala kranjska narodna „Na vas“. Prijetno razliko med srbsko in slovensko narodno pesmijo je pokazala srbska „Mesečina“, pesmica globoko otožnega značaja. Goriška narodna „Dobro jutro ljubca moja“ je ljudi fascinirala. Zlasti po fantovsko urezanem refrenu: To so fanti, k' so vsi soldati, vsi za Majstrom pojdejo,“ ni hotelo navdušeno ploskanje zlepa prenehati.

Zbor je vse pesmice lepo prednašal, skrbno izdelano posebno v dinamičnem oziru. Še celo hipni izffop na končnih akordih so se dobro posrečili. Kar se tiče glasovnega materiala, je v splošnem jako dober. Prvi tenorji so lirčno zobarvani in ne kriče, kot se to pogosto drugod dogaja. Drugi tenorji so zvočni in neprisiljeni, prvi basi nekoliko lezejo kvišku, drugi basi imajo globoko nižino. Skoro pri vseh pesmih so peli čisto spodnje tone d, c, h in celo a. —

Poleg narodnih pesmi je zbor izvajal še Nedvedovega „Popotnika“, staro čestitljivo skladbo, z vpletenim občutenim tenorskim samosplovom „Dežela ljuba, kje ležiš“, ki ga je baje svojčas slavni tenorist Meden tako pretresljivo pel, da so ljudje jokali. Topot ga je pel g. Živko in sicer prav lepo. Vtis je kazila edino le nepravilna izgovarjava besedila. Konec koncerta je tvoril Foersterjev „Vodnikov venec“ s spremljevanjem orkestra. Domače pesmice so občinstvu izredno ugajale, konec venca z „lirijo oživljeno“ je učinkoval veličastno. Orkester je svojo nalogo rešil slabo, vlekel je neznano, da ga dirigent sploh ni mogel spraviti dalje. In še čelistov sem pogrešal. —

Na koncertu je sodelovala iz prijaznosti g. Mira Costaperaria in je zapela več pesmic, med katerimi je bila najlepša Lajovčeva „Mesec v izbi“. Z navržki tudi ni štedila. Spremljal je solistko na skrajno malovrednem klavirju g. Unger.

Udeležba na koncertu je bila velikanska. Dasi je v dvorani prostora za okoli 800 sedežev, so bili vsi razprodani. Niso prišli samo Slovenci, marveč tudi Nemci, ki petja niso mogli prebrati. Mariborsko koncertno občinstvo bo treba pa šele vzgojiti. Nele da so ljudje prihajali prepozno v dvorano (ob tri četrt na 21 uro so še silili v drugo vrsto), sprehajali so se med koncertom neženirano po dvorani in motili izvajanje. Precej užitka ste mi pokvarili dve dami za menoj z večnim klepetanjem.

Splošen vtis koncerta je bil pa tako razveseljujoč, da dela vso čast Devu in njegovim vestnim pevcem! Naj vztrajajo tudi v bodoče! Živela mariborska Glasbena Matica!

Zorko Prelovec.

Madžari morajo izprazniti Slovaško.

Pariz, 23. junija. (ČTU) Clemenceau je odposlal čehoslovaški vladi nastopno brzojavko: Vsled povelja maršala Focha bo general Pelle sporočil poveljniku madžarske brambne sile, kdaj morajo pričeti madžarske čete z izpraznitvijo čehoslovaškega ozemlja. General Pelle bo tudi določil rok končane izpraznitve. Nato zasedejo čehoslovaške čete izpraznjeno ozemlje. Angleški, francoski in ameriški častniki bodo nadzo-

rovali izpraznitev ter sporočili ententi, pod katerimi pogoji se bo izvršila. General Pelle bo obvestil Focha in ta takoj entento o končani izpraznitvi. Vrhovni svet zahteva od Madžarov odredbe, da se izpraznitev izvrši brez nasilstva napram osebam in lastninam. Od madžarske vlade se bo zahtevala polna odškodnina za nepostavno povzročeno škodo. Po končani izpraznitvi bo ententa pozvala romunske čete, naj zapuste po istih načelih madžarsko ozemlje. (Ldu.)

Zadnje vesti.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Belgrad, 23. junija. (Izv. por.) Pogajanja, katere je vodil dr. Slokar v Trstu z zastopniki italijanske vlade radi uvoza in izvoza, so prekinjena. Italija je zahtevala, da se v Trstu skleni trgovinska pogodba le s Srbijo, ne pa z Jugoslavijo. Te italijanske zahteve je bilo načeloma nemogoče sprejeti, vsled česar so bila nadaljna pogajanja brezpredmetna in brezuspešna.

Trgovske zveze z Nemčijo.

Belgrad, 23. junija. (Izv. por.) Te dni vidijo pogajanja med pooblaščenici naše vlade in zastopniki Nemčije o rekonverzacijski trgovinski pogodbi med obema državama. Nemčijo zastopa tukajšnji konzul in trgovski agent berlinskega ministrstva za trgovino. Dogovori so skoro uspeli in so bili za nas zelo ugodni; toda vsled nekega dogodka so se morali odgoditi. Francoska vojna komanda je dala aretirati nekega nemškega trgovskega agenta v Zemunu in vsled tega so bili dogovori odgojeni. Čim bo zadeva urejena, se pogajanja nadaljujejo. Nemčija bo uvozila razne industrijske predmete zlasti stroje in to mnogo ceneje, kot Nemška Avstrija. Sploh bo za nas rekonverzacijska pogodba z Nemčijo ugodnejša nego ona z Nemško Avstrijo.

Promet z Medjumurjem.

Zagreb, 23. junija. (Izv. por.) Po nalogu višje oblasti je ustavljen do nadaljnjih ukrepov vsak promet z Medjumurjem.

Meje na Koroškem.

Bern, 20. junija. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Svet petorice ministrov za zunanje posle je imel v sredo popoldne sejo v palači orsayck. Predmet posvetovanja je bila tudi meja med Avstrijo in Jugoslavijo na Koroškem. Kakor se govori je tudi v tem vprašanju že izrečena beseda. (Ldu.)

Draginjske doklade uradnikom.

Zagreb, 23. junija. (Izv. por.) Glasom brzjav iz Belgrada je odobril ministrski svet znatno povišanje draginjskih doklad javnim uslužbencem ter dovolil v to svrhu 10 milijonski kredit za nove kraje. Draginjske doklade veljajo že 1. julija t. l.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 23. junija. (Izv. por.) Narodno predstavništvo bo zasedalo še 10—12 dni in bo potem odgodeno na počitnice do Avgusta. V teh dneh bo še rešeno vprašanje agrarne reforme.

Povišanje poštnega tarifa.

Belgrad, 23. junija. (Izv. por.) Neposredno se poviša poštni tarif za področje vse naše države. Vodja zagrebskega železniškega ravnateljstva.

Belgrad, 23. junija. (Izv. por.) Za vodjo zagrebske železniške direkcije je imenovan ing. Franič, ki je doslej bil dodeljen ministrstvu sobračaja v Belgradu.

Gospodarstvo.

g Zastopanje zapuščin in zavarovanja v Ameriki. Kraljevemu poslanstvu v Vašingtonu je ministrstvo za vnanje zadeve naročilo, da v vseh stvareh, ki se tičejo zapuščin in zavarovanja v Ameriki zastopa koristi državljanov celokupnega kraljestva SHS. Obratiti se je v vseh teh zadevah do ministrstva za vnanje zadeve, in sicer

preko pravosodnega ministrstva ter predložiti vsa potrebna dokazna sredstva.

g Tovarne za sladkor gradijo na Hrvaškem. Veliki tovarni bodoča v Varaždinu in v Mitrovici. Kaj pa v Sloveniji? Na Ljubljanskem polju, v Savinjski dolini, na Dravskem in na Murškem polju bi bila zemlja pripravna za peso.

g Izvoz vina. Dovoljeno je izvoziti v Nemško Avstrijo 100 vagonov vina. Dovoljenje da „centralna uprava“, za trgovački promet za inostranstvom, podružnica v Ljubljani. Prošnji je treba priložiti tovarni list. Izvoz soli iz Nem. Avstrije v Jugoslavijo je odslej prost. Tako naznanja osrednji urad za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani.

g Kranjska hranilnica je izdala računski zaključek za l. 1918 in sicer nemškega in slovenskega. Slovenski obsega le par suhih števil in je samo pesek v oči tistim božjim volkom, ki so še vedno srečni, da imajo denar v tem nemškem denarnem zavodu. V nemškem zaključku pa so gospodje pokazali tisto volčjo kožo, ki jim je bila že od nekdaj lastna, in ki dokazuje, da je Kranjska šparkasa bila in je nemška trdnjava med nami, in da bo tudi ostala, če ne bo takega pritiska nanjo, kot zasluži, da se izpreobrne. Tu beremo vse ulične napise v Ljubljani nemške: Knafflgasse, Vegagasse, Jakobsplatz, Sternwartgasse. Dvorni svetnik Kremenšek je Johann, Vič je Weitsch, Šiška je Schischka. Kranjska hranilnica je podpirala preteklo leto samo nemško šolstvo, nemškim visokošolcem je dala 2000 K, nemškemu šolskemu kuratoriju, ki vzdiguje v Ljubljani nemške šole, pa 50 000 K, filharmoničnemu društvu 5000 K, nemškemu gledališkemu društvu 15 000 K, nemškemu planinskemu društvu 2000 K itd. Za slovenske namene ni dala hranilnica niti facka! Izmed 25 naštetih uradnikov in uradnic ne poznamo nobenega Slovenca ali Slovenk, ampak so vsi zagrizeni nemčurji in Nemci, zato jim je pa dala šparkasa 30 000 K bilančne nagrade. Iz povedanega je čisto jasno, da je ta denarni zavod pred vsem vzdrževatelj nemškega življa na Kranjskem in če se baha s svojim asilom, je zgolj hianščina, ker je dajala pri vsprejemu vedno prednost Nemcem in nemčurjem, katerega plevela je bilo doslej dosti pri nas, kak slovenski rezež je pa prišel takrat na vrsto, ko drugih ni bilo več na razpolago. Zahtevamo, da vlada stopi na prste tej nemški in nemčurski šparkasi, da pojde čisti dobiček odslej v slovenske namene in nikamor drugam. Proč s popustljivostjo in takšnim „človekoljubjem“!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Kako „Naprej“ laže.

Nimamo navade odgovarjati na časopisne napade političnih nasprotnikov, ker je na shodih dovolj prilike, izmenjati misli in si v obraz povedati mnenja. Pa „Naprej“ se je v svoji 137. številki tako lufamno obregnil ob me, hoteč me osmešiti v javnosti, da mu je treba odgovoriti. Trditev, da so me na shodu 15. t. m. na Jesenicah „ženske potegnile“ skozi okno“, je nesramna laž. Čudim se le, kako mora glasilo delavske stranke tako drzno zavijati resnico v oči gled množici, ki je bila na shodu prica dogodka. Kaj si morajo misliti napadalci? Prihodnjiki šele bodo imeli korajžo, vedoč, da jih „Naprej“ zopet s svojimi lažmi vzame v zaščito. In kadar bodo nahujskani sodrugi zopet pridrveli na naš shod, jugoslovanski govornik res ne bo več varen svojega življenja. Česa bi se pa tudi bali? V svobodni Jugoslaviji na shodih ni vladnega komisarja, ne policije, ne orožnikov. Mednarodno nasilstvo ima najlepšo priliko za tolovajstvo.

Priznati se mora, da so mednarodni sodrugi mojstrsko nahujskani

proti našemu narodu in naši državi. Prav nič ni torej čudno, da je spoznal evangelist Kristan ugoden moment za izstop iz vlade v času, ko zori njihovo žito in se bliža žetev... Proste roke! Kdo bi v teh dobičkonosnih časih delal za blagor države in dobrobit slovenskega naroda! Sodrugi so nahujskani, denarja dovolj, — (vsaj nese samo Trbovlje rdečkarjem približno 360 000 kron letno), — pa hajd na delo! Toda možakarja naj pazita, da se ne bodea zmotila v računih. Delavec že danes povprašuje, kje je denar, katerega mesec za mesecem nosi v nenasitno blagajno, ki je, v njihovem žargonu povedano, — „hram vseh virov, iz katerih se da črpati najboljšo blagostanje“ — za evangeliste. Delavec pa v boleznih ne dobi nobene podpore in je v slučaju onemoglosti revež, brez usmiljenja in brez sredstev vržen na cesto, čeravno je garal leta in leta nemškemu kapitalistu in nosil krvavo prislužene kronce v mednarodno blagajno.

Vprašam vas, hujskači, ali ste dosedaj že sploh kaj storili za blagor delavca? Ali ste se brigali za njegova stara leta, njegovo pokojnino? Položite račune! Kaj ste storili v stari Avstriji, kakor širili idejo „Deutschland über alles“, ovajali in denuncirali. Kaj ste dosedaj dosegli z vašo internacijonalno? Drugega nič, kakor da ste spravili v prerani grob nebroj naših dobrih narodnih tovarišev, ki so širili jugoslovansko idejo, tudi pod najhujšim nemškim in vašim pritiskom! Vi krvniki! — Knjiga vaših grehov je polna! Ako jo izdamo, bode vzbudila pač večjo senzacijo, kakor „Razkrinkani Habsburžani“. V njej so nakičeni vaši grehi in zapisano brezmejno naše gorje.

Danes pa je našega trpljenja konec. Puhle Avstrije vaše zaščitnice ni več in — svobodni! Svojo državo imamo in svojo vlado.

Res, da vladajo pri nas še nedostaki, a s stvarnim in resnim delom naših bodočih ljudskih zastopnikov jih bomo odpravili.

Vam psevdodoksom pa danes zakličemo tako glasno, da se bo razlegalo po celi Jugoslaviji: „Roke proč od našega v bistvu zdravega in dobrega jugoslovanskega delavstva.“

Delavci! Ti ljudje, ki danes zapeljujejo in hujskajo ter begajo vaše vrste, — ob enem pa hlinijo jugoslovansko prepričanje, — do 1. novembra 1918 po večini niso hoteli znati slovensko. In vi naj danes te navidezne spornike poslušate ter jim sledite, da vas pahnejo v še večjo temo? Nikari! Ako se res zavedate, kar ste opetovano priznali, da ste Slovenci, potem odsečite tej gnusni rdeči inozemski ribi smrdljivo glavo ter jo vrzite tja, kamor spada, — med Švabe!

Železničarji! Sodrugi Kristan in Kopač sta prvotno zahtevala nabavni prispevek v znesku 2500 dinarjev, to je 7500 kron. Pozneje sta iz koristolstva, ne da bi nas vprašala, ako ste s tem zadovoljni, znižala zahtevo na 800 kron. Danes pa sta zlezla popolnoma pod klop ter prodajata železničarje kar za 500 kron!

Tako izdajsko se igrajo internacijonalni voditelji z delavskimi interesi. Najprej stavijo smešno visoke zahteve ter hujskajo in grozijo s štrajkom. Ko je pa masa nahujskana, znižajo brez vzroka zahteve ter se ne brigajo zato, če je železničar gol in bos, samo da sami vlečejo na dan po 150 svetlih kronic kot ljudski zastopniki.

Se to vam povemo, neznačajni mednarodni slepitelji slovenskega delavca: Zdi se vam, da sedite na trdnih stolčkih, da bode delavska blagajna še naprej vaša molzna krava, zdi se vam, da ne bode pustil slovenski delavec še dalje vleči za nas po vaših laži — ljubezni do proletarja pa stolčki se že majejo, vaš Kopač je že prejel nezaupnico, sledili boste drugi. Sejete nasilstvo, želi boste polom. Vstal bo narodni socializem in vas pahnil v pozabljenje.

Živel narodni socializem!

Joško Simončič
jugoslovanski železničar.

Mali oglasi

stanejo pruh 10 besed 4 K,
vsaka nadaljna beseda 30
vin. - Dopisovanje in žanina
ponudba pa vsaka beseda 1 K.

Prodaja se:

Prodaja se: dve dolgi časti.
sabljici (Schleppsäbel) in 2
črni časti kapi. Ogleda se
lahko od 2—3 ure popoldne
v Gosposki ul. 10/II. 1368

2 letna kobila se prodaja.
Poizve se pri Janko Perko,
Zg. Šiška št. 7. Ljubljana. 557

Hiša z vrtom se prodaja.
Poizve se pri Škrabarju Hugo
v Wolfovi ulici 42 v
Mariboru. 856

Lasne mreže dvojno pletene
priporoča v poljubni
množini M. Podkrajšek, brivec
Ljubljana. Sv. Petra c. 853

Posedstvo ob kolodvoru
v trgu pri Celju in pa hiša
v predmestju Ljubljane se
prodaja ali zamenja. Ponudbe
pod „Trgovina“ na upravništvu. 851

Črna obleka (smoking)
nova se prodaja. Cena 800 K.
Škofja ulica 15/III nadstr. 803

Prodaja razne množine
bukovih, jesenovih in mehkih
desk. Rudolf Novak, Maribor,
Tegethofov trg 3. 835

Zelo ugodna prilika? —
Prodaja manjšo, skoro novo
hiško, zelo pripravo za
vpokojence, obstoječo stanovanjskega
dela (4 sobe, kuhinja, hleva, kleti,
podom in veliko kaščo.) V najem se
dobi tudi več njiv. Ponudbe
pod „V. G.“ na upravo lista. 842

Mizarji pozor!! Mahagovina
se zamenja za orehovega ali tudi
proda Matija Perko Zg. Šiška Celovška c.
nasproti hotela Vega. 846

Svinjske masti, zajamčeno
čiste, ter kukuruzi i pšenice
veču količino imam za
prodati. Reflektanti koji žele,
da kupé moraju imati izvoznice
za žito. M. Milanović,
Vel. Grdjevac, Kraj Bjelovar.

Kupi se:

Dobro ohranjen klavir
oz. pianino se kupi. Ponudbe
pod klavir na upravništvo
„Jugoslavije“. 855

Vinske sode 50—500 l
vsebine kupim. — Ponudbe
na upravništvo pod „Vinski
sodi“. 854

Službo:

Raznašalko sprejme naša
podružnica v Celju. 834

Učenka v trgovino mešane
blaga se sprejme pri
Luki Senici v Smarju pri
Sevnici ob Savi. Deklice pod
15 let stare z dežele imajo
prednost. 854

Izurnjena strojepiska, z
večletno prakso v not. pisarni
želi premeniti službo, najraje
kje v Ljubljani, gre tudi
na deželo. — Ponudbe z
navedbo plače na upravo
Jugoslavije pod „Strojepiska“. 819

Dekle se sprejme na večje
posestvo na Stajerskem.
Plača po dogovoru. Naslov
v upravi. 843

Razno:

Šivilja v Celju se priporoča
cenj. damam za točno in
najcenejšo izvršitev elegantnih
oblek, kakor tudi moderniziranje
v najkrajšem času. L. Korber, Celje,
Kapučinska ulica 5, pritičje. 839

Inteligenten uradnik išče
meblovano sobo takoj, event.
s prvim julijem. Cenjene ponudbe
na upravništvo Jugoslavije,
podružnica Novo mesto. 852

V vseh premoženjskih in
gospodarskih zadevah se
obrne zaupno na Gospodarsko
pisarno Dr. Ivan Cerné, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 6, (nasproti kavarni
Union) tel. 37, uraduje od 8—1/2, in od 3—5. 520

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(12. nadaljevanje.)

Stefanija je bila vedno silno prijazna do mene in ko sem imela nekoč priliko prositi jo za avdienco, mi je rekla, da naj jo pridem v prihodnje obiskat brez vsake formalnosti. Vedno mislim, da je obžalovati, da je nanjo tolikanj vplivala njena sestra, koburška kraljčina Lujiza, ki je netila njuno ljubosumnost ter ji pripovedovala vse mogoče reči o Rudolфу, ki je polagoma prišel do spoznanja, da je neznosno živeti z njo. Stefanija je uprizarjala neprestane ljubosumne in srdite prizore, zaradi katerih jo je teta Cissi grajala zbok škandala, ki ga je vzbujalo tako nesoglasje. Elizabeta se je kot nevesta naučila trpeti in molčati in je naravno pričakovala tudi od svoje sinuhe, da se ravna po njenem vzgledu.

Rudolf je oboževal svojega malega otroka, nadvojvodino Elizabeto, ki je bila rojena dve leti po poroki, Stefanija pa je naredila celo otroka za predmet razgovorov; tako se je domače življenje mojega bratranca obračalo vedno na slabše, in mi, ki smo zrli dalje, smo ugibali, kakšen bo konec vsega.

Dunajska družba je bila v mojih časih jako vesela, in mi se nismo vmešavali v ravnanje drug drugega ali se z njim pečali. Prav rada sem zahajala na maškerade in spominjam se, da sem na neki maškeradi v dvornem opernem gledišču nekoč srečala baronico Večero (Marijino mater) in nadvojvodo Viljema. Baronica je nosila sijajen pomarančast domino; in ko je sedela z nadvojvodo na mali klopi, ji je stari gospod, ki je rad pripovedoval vse najzadnje govore, nehote povedal, da se namerava eden od Esterhazyjev, ki mu je bila jako naklonjena, poročiti z Evgenijo Croy.

Začuvši to vest je baronica seveda padla v omedlevico, in ker klop ni imela naslonjala, je izginila na tla in le čevlji in nogavice v zraku so oznanjale, kje da se nahaja.

Vsi so se smejali, in nadvojvoda, ki je bil ves skesan, ko je videl učinek svoje jezičnosti, je s čudovito energijo začel vleči gospo nazaj na več kot eden način.

Pomarančasti domino, kakor ga je nosila baronica, me spominja na zanimiv dogodek, ko je nekoč teta Cissi šla z nadvojvodo Ludovikom Viktorjem na neko maškerado. Elizabeta in Ludovik sta obadva imela čisto enak domino in nikdo navzočih ni sumil, kdo da sta. Nasplošno so jih imeli za sestri. Med maskami je bil neki mlad dobro izgledajoč dvorni svetnik, ki je vzbudil pozornost cesarice; in ona se je udala razpoloženju in duhu tistega večera, pa je šla in ga ogovorila.

Maškeradnik je menil, da je neznana dama kaka lahkonoga favoritinja, in ko je njun razgovor postal živahnejši, se je jel jako zanimati zanjo in je nasvetoval, da bi šla z njim tisto noč supirat v kak eleganten restavrant.

»Pa dobro«, je rekla Elizabeta, ki ji je ves dogodek jako ugajal. »Hočem iti pod pogojem, da mi daste častno besedo, da mi dovolite obdržati krinko.«

»Seveda«, je pritrdil zaljubljeni gospod. Cesarica je nato zaprosila svojo „sestro“, da počaka njenega povratka na gotovem kraju, in je zapustila plesišče s svojim občudovalcem.

Zvest svoji obljubi dvorni svetnik ni poskušal prisiliti Elizabeto, da bi razkrila svojo identiteto, čeprav se je v resnici zaljubil vanjo, ko je prišel čas, da se poslovita. Cesarica mu je obljubila, da se drugi dan snideta, pa seveda ni prišla. Njeno romantično nagnenje in spomin na ta prijetni večer je nagnil Elizabeto, da je vsako leto pošiljala svojemu občudovalcu ljubeznjivo pismo, podpisano „Rumeni domino“, a radovednost prejemnikova ni bila nikoli nagradena, da bi dognal, kdo je bila pisalka. Ta pisma so bila oddana na pošto po različnih krajih Evrope, in poslednje je poslal eden mojih bratrancev iz Rio de Janeira. Elizabeta mi je pravila ta doživljaj kot pravljico pod naslovom „čar ciklamnov“, v kateri dišeči ciklamni spominjajo neko lepo spečo dekle na njene srečne ure. »Ali se spominjaš na rumenega domino?« vpraša ena cvetka; druga ji kliče v spomin vožnjo v temi, tretja pa jo spominja na oboževanje njenega ljubimca. Cesarica mi je potem obrazložila skriti pomen „čara ciklamnov“.

Elizabeta je ljubila ljubezen, ker ji je predstavljala utrip življenja. Smatrala je razburjenje, da je bila oboževana, kot davek, ki ga je njena lepota imela pravico zahtevati; a njeno nagnenje ni nikdar dolgo trajalo, bržčas ker je bila preumetniška, da bi postala poltena, in ljubimec, ki je omajal njeno sodbo o sebi kot ideal, je bil takoj odpuščen. „Tout lasse, tout casse, tout passe“, je utegnili biti Elizabetino geslo celo njeno življenje, ki je bilo tako polno razočaranj; bila je ena tistih žensk, ki jim je že naprej usojeno, da trpe vsled svojih naklonjenosti. (Dalje prihodnjik.)

* Uredništvo ne prevzame za „Poslana“ nobene odgovornosti.

„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg
izvršuje tiskovine vseh vrst, ka-
kor: časopise, knjige, brošure,
cenike, lepake, letake, usporedne,
tabele, račune, kuverte in pisem-
ski papir s firmo, vizitke, na-
slonice, računsko zaključke in
vsa v to stroko spadajoča dela
okusno in ceno.

**Gonilna
jermena**
(Treibriemen)

vsake vrste se kupijo ali za-
menjajo proti premogu, Ro-
man- ali Portland-cementu,
strešni ter zidarski opeki
Tovarna za cement
Laško pri Celju.

Angleška
čudatvorna mast

hladi, čisti, mehča
izvlači tuje tvari-
ne, prepreči za-
strupljenje krvi
in operacije.

Vpošilja samo proti predpla-
čilu franko K 8-80 za 1 dozo.
Lekarna Thierryja v Pregra-
du, glavna zaloga v Ljubljani
R. SUŠNIK, Marijin trg št. 5
in vse druge lekarne.

Cigaretni tulčki

cigaretni papir, vseh
vrst krema za čevlje,
mast za čevlje, biks,
različne vrste pisemski
papir, ribarice, dele za
naramnice, toaletno mi-
lo vseh vrst, razglednice
vsake vrste in druge
predmete dobavlja naj-
ceneje trg. agent. in kom.

O. Čertalič,
Ljubljana, Resljeva
cesta št. 20.

Kupi se
dobro ohranjen
pisalni stroj

Ponudbe na
poštni predal 74.

Godci!

Kdor želi dobro harmo-
niko, bodisi novo ali pa po-
pravljeno, naj se obrne na
Grabnerja in Feguša,
izdelovalca harmonik
BUDINA 72 pri Ptuj.

Josip Jug

stavbeni in pobištveni
pleskar in ličar
Rimska cesta št. 16
naznanja, da še vedno dela
s pristnim blagom.
Izvršitev točna. Zmerna cena.
Za vsa izvršena dela jam-
čim 2 leti.

Roman-Cement

izvrsten cement za vsako
vrsto stavbenega dela po-
sebnost pa izdelovanje umet-
nega škrljca, kateri je kupce
vedno v svoji ceni in dobiroti
zadovoljil.

Že svojedobno je imel
Laški Roman-Cement svoj
dobri glas.

Vsem interesentom naza-
namo, da se na dobavo
večje množine pustijo pred-
bilježiti.

Tovarna za cement
Laško pri Celju.

Fino francosko
pnevmatiko
plašče in cevi
priporoča
IGN. VOK

špecialna trgovina šivalnih
strojev in koles,
Ljubljana, Sodna ul. 7.

VREČE

vsake vrste in v vsaki
množini kupuje vedno in
plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Priporočam svojo veliko
zalogo

vžigalnikov

na bencin.

Trgovci znaten popust.

F. K. Kaiser
Šelenburgova ulica št. 6.

ZAVAROVALNA DRUŽBA

FENIKS

ZAVARUJE:

a) proti škodam, ki nastanejo vsled požara ali strele,
vsled parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi vsled
gašenja, podiranja ali izpraznenja na hišnih in go-
podarskih poslopih, tovarnah, strojih, pohištvi in premi-
činah vsake vrste, na zaloga blaga, živini, poljedelskih
zaloga in orodju;

b) proti škodam po požaru ali streli na poljskih in trav-
niških pridelkih v poslopih in kopicah.

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

podružnica v Ljubljani, Sodna ulica št. 1
in krajevni zastopniki

Cunje
vsakovrstne, kakor
krojaške odrezke,
kupi: Povše, Kranj,
št. 119.

**Plačilni
natakar**

išče službo. Zmožen je več
jezikov. Prevzame tudi dobro
idočo gostilno na račun. Gre
tudi v letovišče. **Kavarna**
**Leon, Stari trg, Lju-
bljana.** 1370

Banatska
moka.

Komisija „Balkan“
prodaja,
dokler traja zaloga,

lepo, belo moko

za kuho in kruh.
Oddaja samo cele vreče.

Meblirano sobo išče v Ljubljani
urednik „Jugoslavije“.
Pisma na upravništvo.

250.000 kom. zidne opeke

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana,
Bleiweisova cesta 18.

Univ. med.

dr. ALOJZ ZALOKAR

odpotuje

do konca julija

Fina
inozemski kolesni

pnevmatika

(kompl. garniture)

J. GOREC

trgovina s kolesi

Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

NAZNANILO.

Slavnom opčinstvu Ljubljane javlja ovime zavez za posudjivanje filmova
u jugoslavenskim zemljama, da je za ovu i slijedeću sezonu nabavio i
raspolaže sa preko

1,000.000 metara filma

sa hrvatskim napisima te upozoruje patriotične Ljubljančane, da ne stoji
više potreba igrati filme sa njemačkim napisima.

Saves poduzeća za posudjivanje filmova
u jugoslavenskim zemljama sa
sjedištem u Zagrebu.